

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 11 lutego 2026 r.
(OR. en)

10577/25

**Międzyinstytucjonalne numery
referencyjne:**
2025/0162 (NLE)
2025/0163 (NLE)

**AELE 63
CH 29
MI 435**

AKTY USTAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY

Dotyczy: Umowa między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie warunków uczestnictwa Konfederacji Szwajcarskiej w Agencji Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego

UMOWA
MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ
A KONFEDERACJĄ SZWAJCARSKĄ
W SPRAWIE WARUNKÓW
UCZESTNICTWA KONFEDERACJI SZWAJCARSKIEJ
W AGENCJI UNII EUROPEJSKIEJ DS. PROGRAMU KOSMICZNEGO

UNIA EUROPEJSKA, zwana dalej „Unią”,

oraz

KONFEDERACJA SZWAJCARSKA, zwana dalej „Szwajcarią”,

zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

UWZGLĘDNIAJĄC rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696¹ ustanawiające Unijny program kosmiczny i Agencję Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego (zwane dalej „rozporządzeniem”);

MAJĄC NA UWADZE, że zgodnie z art. 98 rozporządzenia Agencja Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego (zwana dalej „Agencją”) ma być otwarta na udział państw trzecich i organizacji międzynarodowych oraz że udział ten i jego warunki mają zostać określone w umowie zawartej w tym celu z Unią;

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające Unijny program kosmiczny i Agencję Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 912/2010, (UE) nr 1285/2013 i (UE) nr 377/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE (Dz.U. UE L 170 z 12.5.2021, s. 69, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj>).

UZNAJĄC, że Szwajcaria uczestniczy w programach europejskiego globalnego systemu nawigacji satelitarnej (GNSS) i wnosi na ich rzecz wkład finansowy zgodnie z Umową o współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w zakresie europejskich programów nawigacji satelitarnej, sporządzoną w Brukseli dnia 18 grudnia 2013 r. (zwaną dalej „umową o współpracy”), która jest tymczasowo stosowana od dnia 1 stycznia 2014 r.;

PRZYPOMINAJĄC, że art. 16 umowy o współpracy stanowi, że Szwajcaria ma mieć prawo do uczestnictwa w Agencji na warunkach, które zostaną określone w umowie między Unią a Szwajcarią;

UZNAJĄC, że Unia i Szwajcaria zawarły umowę w sprawie procedur bezpieczeństwa przy wymianie informacji niejawnych, sporządzoną w Brukseli dnia 28 kwietnia 2008 r.;

UWZGLĘDNIAJĄC wniosek Szwajcarii o uczestnictwo w pracach Agencji;

UWZGLĘDNIAJĄC wspólny interes związany z uczestnictwem Szwajcarii w pracach Agencji;

PRAGNĄC umocnić bliską współpracę między Unią a Szwajcarią w dziedzinie nawigacji satelitarnej,

UZGADNIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

ARTYKUŁ 1

Zakres uczestnictwa

1. Szwajcaria uczestniczy w pracach Agencji w odniesieniu do komponentów Galileo i europejskiego systemu wspomagania satelitarnego (EGNOS) Unijnego programu kosmicznego i wnosi w te prace wkład, zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu, umowie o współpracy i w niniejszej Umowie.
2. Szwajcaria uczestniczy w pracach Agencji w odniesieniu do innych komponentów Unijnego programu kosmicznego i wnosi w te prace wkład, jeżeli Umowa między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie uczestnictwa Konfederacji Szwajcarskiej w programach Unii (zwana dalej „umową w sprawie uczestnictwa Szwajcarii w programach Unii”) przewiduje uczestnictwo Szwajcarii w tych komponentach tego programu oraz uczestnictwo Szwajcarii w pracach Agencji w odniesieniu do tych komponentów, zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu, umowie w sprawie uczestnictwa Szwajcarii w programach Unii oraz w niniejszej Umowie.

ARTYKUŁ 2

Rada Administracyjna

Przedstawiciel Szwajcarii uczestniczy w charakterze obserwatora w Radzie Administracyjnej Agencji bez prawa głosu i zgodnie z regulaminem Rady Administracyjnej.

ARTYKUŁ 3

Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa

Przedstawiciel Szwajcarii uczestniczy w charakterze obserwatora w Radzie ds. Akredytacji Bezpieczeństwa, wyłącznie w odniesieniu do kwestii bezpośrednio dotyczących Szwajcarii, bez prawa głosu i zgodnie z warunkami określonymi w regulaminie Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa. Kwestie bezpośrednio dotyczące Szwajcarii określa się w porządku obrad sporządzanym przez przewodniczącego Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa przed każdym posiedzeniem i przekazywanym Szwajcarii przed danym posiedzeniem.

ARTYKUŁ 4

Wkład finansowy

Szwajcaria wnosi na poczet dochodów Agencji doroczny wkład, którego kwotę oblicza się zgodnie ze wzorem określonym w załączniku I.

ARTYKUŁ 5

Ochrona danych

1. W odniesieniu do przetwarzania danych osobowych Szwajcaria stosuje swoje przepisy krajowe dotyczące ochrony osób fizycznych i swobodnego przepływu tych danych, mając na uwadze decyzję Komisji 2000/518/WE¹.
2. Na potrzeby niniejszej Umowy do przetwarzania danych osobowych przez Agencję stosuje się rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725².
3. Szwajcaria przestrzega przepisów dotyczących poufności dokumentów będących w posiadaniu Agencji, określonych w regulaminie Rady Administracyjnej Agencji i regulaminie działającej w ramach Agencji Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa.

¹ Decyzja Komisji 2000/518/WE z dnia 26 lipca 2000 r. na mocy dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie właściwej ochrony danych osobowych w Szwajcarii (Dz.U. WE L 215 z 25.8.2000, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2000/518/oj>).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. UE L 295 z 21.11.2018, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

ARTYKUŁ 6

Status prawny

Szwajcaria uznaje osobowość prawną Agencji.

Agencji przysługuje w Szwajcarii zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych o najszerszym zakresie przyznawanym osobom prawnym na mocy prawa Szwajcarii. W szczególności Agencja może nabywać lub zbywać ruchomości i nieruchomości oraz być stroną w postępowaniach sądowych.

ARTYKUŁ 7

Odpowiedzialność

Odpowiedzialność Agencji reguluje art. 97 ust. 1, 3 i 5 rozporządzenia.

ARTYKUŁ 8

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Szwajcaria uznaje właściwość Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w odniesieniu do Agencji, jak przewidziano w art. 97 ust. 2 i 4 rozporządzenia.

ARTYKUŁ 9

Przywileje i immunitety

Szwajcaria przyznaje Agencji i jej pracownikom, w ramach ich oficjalnych funkcji wykonywanych na rzecz Agencji, przywileje i immunitety przewidziane w załączniku II, oparte na art. 1–6, art. 10–15 oraz art. 17 i 18 Protokołu (nr 7) w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, dołączonego do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „protokołem (nr 7)”). Odesłania do odpowiednich artykułów tego protokołu znajdują się w nawiasach w celach informacyjnych.

ARTYKUŁ 10

Pracownicy zatrudnieni na czas określony oraz oddelegowani urzędnicy i eksperci

Na zasadzie odstępstwa od art. 12 ust. 2 lit. a) warunków zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej¹, Agencja może, według własnej decyzji, zatrudniać na podstawie umowy obywateli Szwajcarii korzystających z pełni praw obywatelskich. Agencja może przyjmować ekspertów oddelegowanych przez Szwajcarię.

¹ Rozporządzenie nr 31 (EWG), 11 (EWEA) określające regulamin pracowniczy urzędników i warunki zatrudnienia innych pracowników Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz.U. WE 45 z 14.6.1962, s. 1385, ELI: [https://data.europa.eu/eli/reg/1962/31\(1\)/oj](https://data.europa.eu/eli/reg/1962/31(1)/oj)), z późniejszymi zmianami.

ARTYKUŁ 11

Zapobieganie nadużyciom finansowym

Postanowienia odnoszące się do art. 95 rozporządzenia, a dotyczące finansowej kontroli sprawowanej przez Unię w Szwajcarii w odniesieniu do uczestników działań Agencji określono w załączniku III do niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 12

Komitet

1. Komitet, składający się z przedstawicieli Komisji Europejskiej i Szwajcarii (zwany dalej „Komitetem”), monitoruje prawidłowe wykonanie niniejszej Umowy oraz zapewnia ciągłe przekazywanie informacji i ciągłą wymianę poglądów na ten temat. Komitet zbiera się on na wniosek Szwajcarii lub Komisji Europejskiej. O pracach Komitetu informuje się Radę Administracyjną Agencji.

Przedstawicielom Komisji Europejskiej mogą towarzyszyć przedstawiciele Agencji.

2. Informacje o planowanych przepisach Unii, które mają bezpośredni wpływ na rozporządzenie, zmieniają je lub mogą mieć konsekwencje dla wkładu finansowego określonego w art. 4 niniejszej Umowy, są przekazywane członkom Komitetu i stanowią przedmiot wymiany poglądów na forum Komitetu.

3. Zgodnie z odpowiednimi procedurami wewnętrznymi Umawiających się Stron Komitet może przyjąć decyzję zmieniającą załączniki do niniejszej Umowy.
4. W przypadku zmiany art. 1–6, 10–15, 17 lub 18 protokołu (nr 7) Komitet odpowiednio zmienia załącznik II.

ARTYKUŁ 13

Rozstrzyganie sporów

Wszelkie spory dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej Umowy rozstrzyga się w drodze konsultacji w ramach Komitetu.

ARTYKUŁ 14

Załączniki

Załączniki do niniejszej Umowy stanowią jej integralną część.

ARTYKUŁ 15

Wejście w życie

1. Niniejsza Umowa podlega ratyfikacji lub zatwierdzeniu przez Umawiające się Strony zgodnie z ich procedurami. Umawiające się Strony powiadamiają się wzajemnie o zakończeniu wewnętrznych procedur niezbędnych do wejścia w życie niniejszej Umowy.
2. Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dniu ostatniego powiadomienia dotyczącego instrumentów wymienionych poniżej:
 - a) Protokół instytucjonalny do Umowy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób;
 - b) Protokół zmieniający do Umowy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób;
 - c) Protokół instytucjonalny do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego;
 - d) Protokół zmieniający do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego;
 - e) Protokół dotyczący pomocy państwa do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego;

- f) Protokół instytucjonalny do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przewozu kolejowego i drogowego rzeczy i osób;
- g) Protokół zmieniający do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przewozu kolejowego i drogowego rzeczy i osób;
- h) Protokół dotyczący pomocy państwa do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przewozu kolejowego i drogowego rzeczy i osób;
- i) Protokół zmieniający do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącej handlu produktami rolnymi;
- j) Protokół instytucjonalny do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie wzajemnego uznawania w odniesieniu do oceny zgodności;
- k) Protokół zmieniający do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie wzajemnego uznawania w odniesieniu do oceny zgodności;
- l) Umowa między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie regularnego wkładu finansowego Szwajcarii przeznaczonego na zmniejszanie różnic gospodarczych i społecznych w Unii Europejskiej;
- m) Umowa między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie uczestnictwa Konfederacji Szwajcarskiej w programach Unii.

3. Niezależnie od ust. 1 Umawiające się Strony zgadzają się na tymczasowe stosowanie niniejszej Umowy, zgodnie ze swoimi odpowiednimi procedurami wewnętrznymi i swoim prawodawstwem, od dnia 1 stycznia 2026 r., jeżeli data podpisania niniejszej Umowy przypada przed dniem 1 lipca 2026 r., lub od dnia 1 stycznia roku następującego po podpisaniu niniejszej Umowy, jeżeli data jej podpisania przypada po dniu 30 czerwca 2026 r.

ARTYKUŁ 16

Zmiany

Niniejszą Umowę można zmienić w każdej chwili za obopólną zgodą Umawiających się Stron.

ARTYKUŁ 17

Wypowiedzenie i ważność Umowy

1. Niniejsza Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony.
2. Każda z Umawiających się Stron może, po przeprowadzeniu konsultacji w ramach Komitetu, wypowiedzieć niniejszą Umowę, powiadamiając o tym drugą Umawiającą się Stronę. Niniejsza Umowa przestaje mieć zastosowanie sześć miesięcy od dnia takiego powiadomienia.

3. Niniejsza Umowa przestaje obowiązywać z dniem, w którym przestaje obowiązywać umowa o współpracy, a protokół do umowy w sprawie uczestnictwa Szwajcarii w programach Unii nie przewiduje uczestnictwa Szwajcarii w Agencji.

Niniejszą Umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach w językach angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim oraz włoskim, przy czym każdy z tych tekstów jest jednakowo autentyczny.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie do tego celu upoważnieni, złożyli swoje podpisy pod niniejszą Umową.

Sporządzono w ..., dnia.....

W imieniu Unii Europejskiej

W imieniu Konfederacji Szwajcarskiej

WKŁAD FINANSOWY SZWAJCARII
NA RZECZ AGENCJI UNII EUROPEJSKIEJ DS. PROGRAMU KOSMICZNEGO

1. Wkład finansowy Szwajcarii na poczet dochodów Agencji za rok N, o którym to wkładzie mowa w rozporządzeniu, stanowi sumę:
 - a) wkładu operacyjnego; oraz
 - b) opłaty z tytułu uczestnictwa.

Wkład operacyjny opiera się na kluczu do ustalenia wkładu określonym jako stosunek produktu krajowego brutto (zwanego dalej „PKB”) Szwajcarii w cenach rynkowych do PKB Unii w cenach rynkowych.

W tym celu za dane liczbowe dotyczące PKB w cenach rynkowych Umawiających się Stron uznaje się ostatnie dane dostępne na dzień 1 stycznia roku, w którym dokonywana jest roczna płatność, zgodnie z ustaleniami Urzędu Statystycznego Unii Europejskiej, z należyтым uwzględnieniem Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie współpracy w dziedzinie statystyki, sporządzonej w Luksemburgu w dniu 26 października 2004 r. Jeśli umowa ta przestanie obowiązywać, za PKB Szwajcarii uznaje się wartość określoną na podstawie danych dostarczonych przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju.

Wkład operacyjny oblicza się poprzez zastosowanie klucza do ustalenia wkładu do tych części zatwierzonego budżetu Agencji, które są istotne z punktu widzenia uczestnictwa Szwajcarii, o którym mowa w rozporządzeniu, na rok N.

Roczną opłatę z tytułu uczestnictwa stanowi określony procent rocznego wkładu operacyjnego obliczonego zgodnie z poprzednim akapitem. Roczna opłata z tytułu uczestnictwa wynosi:

- w 2026 r.: 2 %
- w 2027 r.: 3 %
- w 2028 r. i w kolejnych latach: 4 %.

Od 2028 r. wysokość opłaty z tytułu uczestnictwa może zostać dostosowana przez Komitet, zgodnie z art. 12 ust. 3 niniejszej Umowy.

2. Wkład finansowy jest uiszczany w euro.
3. Koszty podróży i diet przedstawicieli i ekspertów ze Szwajcarii poniesione z tytułu ich uczestnictwa w posiedzeniach organizowanych przez Agencję w związku z realizacją prac Agencji są zwracane przez Agencję na tej samej podstawie, jaka ma zastosowanie w danym czasie do ekspertów z państw członkowskich Unii, i zgodnie z procedurami obowiązującymi w danym czasie w odniesieniu do ekspertów z państw członkowskich Unii.

4. Zgodnie z niniejszą Umową Komisja Europejska wystawia Szwajcarii wezwania do wpłaty opiewające na kwoty odpowiadające wkładowi Szwajcarii do budżetu Agencji. Szwajcaria uiszcza swój wkład finansowy nie później niż 45 dni po otrzymaniu wezwania do wpłaty.

 5. Każde opóźnienie w uiszczeniu wkładu Szwajcarii powoduje powstanie po stronie Szwajcarii obowiązku zapłaty odsetek za zwłokę od należnej kwoty, naliczanych od terminu płatności. Stopa odsetek jest równa stopie stosowanej przez Europejski Bank Centralny w odniesieniu do jego głównych operacji refinansujących, opublikowanej w serii C *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, obowiązującej pierwszego dnia miesiąca, w którym przypada termin płatności, powiększonej o 3,5 punktu procentowego.
-

PRZYWILEJE I IMMUNITETY

ARTYKUŁ 1

(odpowiadający art. 1 Protokołu (nr 7))

Lokale i budynki Agencji są nietykalne. Nie podlegają rewizjom, rekwizycjom, konfiskacie lub wywłaszczeniu. Mienie i aktywa Agencji nie podlegają żadnym środkom przymusu administracyjnego lub sądowego bez upoważnienia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

ARTYKUŁ 2

(odpowiadający art. 2 Protokołu (nr 7))

Archiwa Agencji są nietykalne.

ARTYKUŁ 3

(odpowiadający art. 3 i 4 Protokołu (nr 7))

1. Agencja, jej aktywa, przychody i inne mienie są zwolnione z wszelkich podatków bezpośrednich.
2. Towary i usługi wywożone do Agencji z przeznaczeniem do użytku służbowego ze Szwajcarii lub dostarczane Agencji w Szwajcarii nie podlegają żadnym opłatom pośrednim ani podatkom.
3. Zwolnienie z VAT jest przyznawane, jeżeli rzeczywista cena nabycia towarów i usług wymienionych na fakturze lub odpowiadającym jej dokumencie wynosi co najmniej sto franków szwajcarskich (wraz z podatkiem). Agencja jest zwolniona z wszelkich ceł, zakazów i ograniczeń przywozowych i wywozowych w stosunku do produktów przeznaczonych do jej użytku służbowego; produkty przywiezione w ten sposób mogą zostać zbyte, odpłatnie lub nieodpłatnie, w Szwajcarii, wyłącznie na warunkach określonych przez rząd Szwajcarii.
4. Zwolnienie z podatku VAT, akcyzy i wszelkich innych podatków pośrednich przyznaje się w drodze umorzenia poprzez przedstawienie dostawcy towarów lub usługodawcy szwajcarskich formularzy przewidzianych w tym celu.
5. Zwolnień nie udziela się w stosunku do podatków i opłat, których wysokość stanowi jedynie wynagrodzenie za korzystanie z usług użyteczności publicznej.

ARTYKUŁ 4

(odpowiadający art. 5 Protokołu (nr 7))

W celu komunikacji służbowej i przekazywania wszelkich dokumentów Agencja korzysta w Szwajcarii z przywilejów przyznawanych przez to państwo placówkom dyplomatycznym.

Korespondencja służbowa i inne środki komunikacji służbowej Agencji nie podlegają cenzurze.

ARTYKUŁ 5

(odpowiadający art. 6 Protokołu (nr 7))

Laissez-passer Unii wydawany członkom i pracownikom Agencji jest uznawany za ważny dokument podróży na terytorium Szwajcarii. *Laissez-passer* wydaje się urzędnikom i innym pracownikom na warunkach określonych w regulaminie pracowniczym urzędników i warunkach zatrudnienia innych pracowników Unii (rozporządzenie nr 31 (EWG), 11 (EWEA) ustanawiające regulamin pracowniczy urzędników i warunki zatrudnienia innych pracowników Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz.U. WE 45 z 14.6.1962, s. 1385), z późniejszymi zmianami).

ARTYKUŁ 6

(odpowiadający art. 10 Protokołu (nr 7))

Przedstawiciele państw członkowskich Unii biorący udział w pracach Agencji, ich doradcy i eksperci techniczni korzystają w czasie wykonywania swoich funkcji i w czasie podróży do i z miejsca obrad w Szwajcarii ze zwyczajowych przywilejów, immunitetów i udogodnień.

ARTYKUŁ 7

(odpowiadający art. 11 Protokołu (nr 7))

Na terytorium Szwajcarii i bez względu na ich przynależność państwową urzędnicy i inni pracownicy Agencji:

- a) z zastrzeżeniem postanowień Traktatów dotyczących z jednej strony reguł odpowiedzialności urzędników i innych pracowników w stosunku do Unii oraz, z drugiej strony, właściwości Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sporach między Unią a jej urzędnikami i innymi pracownikami, korzystają z immunitetu jurysdykcyjnego co do dokonanych przez nich czynności służbowych, a obejmującego również słowa wypowiedziane lub napisane. Korzystają oni z tego immunitetu również po zakończeniu pełnienia funkcji;
- b) wraz ze współmałżonkami oraz członkami rodziny pozostającymi na ich utrzymaniu nie podlegają ograniczeniom imigracyjnym i nie są objęci formalnościami dotyczącymi rejestracji cudzoziemców;

- c) w zakresie przepisów walutowych korzystają z takich samych udogodnień, jakie są zwyczajowo przyznawane pracownikom organizacji międzynarodowych;
- d) korzystają z prawa przywozu bez opłat mebli i przedmiotów osobistego użytku przy podejmowaniu po raz pierwszy pracy w Szwajcarii, a także z prawa ponownego wywozu bez opłat mebli i przedmiotów osobistego użytku po ustaniu funkcji w tym kraju, w obu przypadkach w stopniu uznanym przez rząd Szwajcarii za niezbędny;
- e) korzystają z prawa przywozu bez opłat samochodu do użytku osobistego, nabytego w kraju ostatniego miejsca zamieszkania lub w kraju, którego są obywatelami, na zasadach rządzących rodzimym rynkiem tego kraju, a także z prawa ponownego wywozu bez opłat tego samochodu, w obu przypadkach w stopniu uznanym przez rząd Szwajcarii za niezbędny.

ARTYKUŁ 8

(odpowiadający art. 12 Protokołu (nr 7))

Urzędnicy i inni pracownicy Agencji objęci są podatkiem na rzecz Unii od dochodów, wynagrodzeń i dodatków wypłacanych im przez Agencję, na warunkach i zgodnie z procedurą określonymi przez prawo Unii.

Są oni zwolnieni ze szwajcarskich podatków federalnych, kantonalnych i gminnych od dochodów, wynagrodzeń i dodatków wypłacanych przez Agencję.

ARTYKUŁ 9

(odpowiadający art. 13 Protokołu (nr 7))

Przy stosowaniu podatku dochodowego, podatku majątkowego oraz podatku od spadku, a także stosując konwencje o unikaniu podwójnego opodatkowania zawarte między Szwajcarią a państwami członkowskimi Unii, uznaje się, że urzędnicy i inni pracownicy Agencji, którzy nie mają miejsca zamieszkania dla celów podatkowych w Szwajcarii i osiedlają się na terytorium Szwajcarii wyłącznie z tytułu wykonywania swoich obowiązków na rzecz Agencji, zarówno w Szwajcarii, jak i w kraju zamieszkania dla celów podatkowych, zachowują miejsce zamieszkania w tym ostatnim, pod warunkiem że kraj ten należy do Unii. Niniejsze postanowienie stosuje się także do współmałżonka, w zakresie w jakim nie wykonuje on działalności zawodowej oraz do dzieci pozostających na utrzymaniu i pod opieką osób, o których jest mowa w niniejszym artykule.

Mienie ruchome należące do osób, o których mowa w pierwszym akapicie i znajdujące się w Szwajcarii jest zwolnione z podatku od spadku w Szwajcarii; w celu ustalenia takiego podatku, uznaje się je za znajdujące się w kraju stałego zamieszkania, z zastrzeżeniem praw państw trzecich oraz ewentualnego stosowania postanowień międzynarodowych konwencji dotyczących podwójnego opodatkowania.

Miejsce zamieszkania uzyskane wyłącznie w związku z pełnieniem funkcji w innych organizacjach międzynarodowych nie jest brane pod uwagę przy stosowaniu postanowień niniejszego artykułu.

ARTYKUŁ 10

(odpowiadający art. 14 Protokołu (nr 7))

Prawo Unii określa system świadczeń socjalnych obejmujący urzędników i innych pracowników Unii.

Urzędnicy i członkowie personelu Agencji nie są zobowiązani do bycia członkami systemu zabezpieczenia społecznego Szwajcarii, pod warunkiem że są już objęci systemem świadczeń socjalnych dla urzędników i innych pracowników Unii. Członkowie rodziny pracowników Agencji wchodzący w skład ich gospodarstwa domowego są objęci systemem świadczeń socjalnych dla urzędników i innych pracowników Unii, pod warunkiem że nie są zatrudnieni przez innego pracodawcę niż Agencja i pod warunkiem że nie otrzymują świadczeń socjalnych z państwa członkowskiego Unii lub ze Szwajcarii.

ARTYKUŁ 11

(odpowiadający art. 15 Protokołu (nr 7))

Prawo Unii określa kategorie urzędników i innych pracowników Agencji, do których stosują się postanowienia art. 7, 8 i 9, częściowo lub w całości.

Nazwiska, stopnie służbowe i adresy urzędników i innych pracowników w poszczególnych kategoriach przekazywane są okresowo Szwajcarii.

ARTYKUŁ 12

(odpowiadający art. 17 Protokołu (nr 7))

Przywileje, immunitety i inne udogodnienia przyznaje się urzędnikom i innym pracownikom Agencji wyłącznie w interesie Agencji.

Agencja uchyla immunitet udzielony urzędnikowi lub innemu pracownikowi, kiedy uzna, że uchylenie takiego immunitetu nie jest sprzeczne z interesami Agencji.

ARTYKUŁ 13

(odpowiadający art. 18 Protokołu (nr 7))

W celu stosowania niniejszego załącznika Agencja współpracuje z właściwymi władzami Szwajcarii lub danych państw członkowskich Unii.

KONTROLA FINANSOWA
DOTYCZĄCA SZWAJCARSKICH UCZESTNIKÓW
DZIAŁAŃ AGENCJI

ARTYKUŁ 1

Bezpośredni kontakt

Agencja i Komisja Europejska bezpośrednio kontaktują się z wszelkimi osobami lub podmiotami, które mają siedzibę w Szwajcarii i uczestniczą w działaniach Agencji jako kontrahenci, uczestnicy programów Agencji, osoby opłacane z budżetu Agencji lub Unii lub też jako podwykonawcy. Osoby te mogą bezpośrednio przekazywać Komisji Europejskiej lub Agencji wszelkie stosowne informacje i dokumenty, które są zobowiązane przedkładać na podstawie instrumentów prawnych, które przywołuje się w niniejszej Umowie, a także na podstawie zawartych kontraktów lub umów oraz wszelkich decyzji podjętych na ich mocy.

ARTYKUŁ 2

Audyty

1. Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509¹, rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2019/715² oraz innymi instrumentami, które przywołuje się w niniejszej Umowie, kontrakty lub umowy zawarte z beneficjentami mającymi siedzibę w Szwajcarii oraz decyzje podjęte w odniesieniu do nich mogą przewidywać możliwość przeprowadzenia w dowolnym momencie przez urzędników Agencji i Komisji Europejskiej lub przez inne osoby upoważnione przez Agencję i Komisję Europejską audytów naukowych, finansowych, technologicznych i innych w lokalach beneficjentów i ich podwykonawców.
2. Urzędnikom Agencji i Komisji Europejskiej oraz innym osobom upoważnionym przez Agencję i Komisję Europejską zapewnia się odpowiedni dostęp do miejsc, prac i dokumentów, a także do wszelkich informacji, również w formie elektronicznej, niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia audytów. Prawo dostępu jest jasno określone w kontraktach lub umowach zawieranych w celu zastosowania instrumentów, które przywołuje się w niniejszej Umowie.
3. Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu przysługują te same prawa co Komisji Europejskiej.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. UE L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

² Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/715 z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów utworzonych na podstawie TFUE oraz Traktatu Euratom, o których mowa w art. 70 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 (Dz.U. UE L 122 z 10.5.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/715/oj).

4. Audyty można nadal podejmować przez pięć lat od wygaśnięcia niniejszej Umowy lub na warunkach wskazanych w zawartych kontraktach lub umowach oraz w podjętych decyzjach.

5. O audytach przeprowadzanych na terytorium Szwajcarii informuje się z wyprzedzeniem właściwą instytucję audytową Szwajcarii. Przekazanie takiej informacji nie jest prawnym warunkiem przeprowadzenia przedmiotowych audytów.

ARTYKUŁ 3

Kontrole na miejscu

1. Na mocy niniejszej Umowy Komisja Europejska i Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) są upoważnione do przeprowadzania kontroli na miejscu oraz inspekcji na terytorium Szwajcarii, na warunkach określonych w rozporządzeniu Rady (Euratom, WE) nr 2185/96¹.

2. Kontrole na miejscu oraz inspekcje przygotowuje i przeprowadza Komisja Europejska w ścisłej współpracy z właściwą instytucją audytową Szwajcarii lub z innymi właściwymi organami Szwajcarii wskazanymi przez właściwą instytucję audytową Szwajcarii, które informuje się z odpowiednim wyprzedzeniem o przedmiocie, celu i podstawie prawnej tych kontroli i inspekcji, tak aby mogły one udzielić niezbędnej pomocy. W związku z powyższym urzędnicy właściwych organów Szwajcarii mogą uczestniczyć w kontrolach na miejscu oraz inspekcjach.

¹ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. WE L 292 z 15.11.1996, s. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

3. Jeżeli właściwe organy Szwajcarii wyrażą taką wolę, kontrole na miejscu oraz inspekcje mogą być przeprowadzane wspólnie przez Komisję Europejską i te organy.
4. Jeżeli uczestnicy programu przeciwstawiają się kontroli na miejscu lub inspekcji, organy Szwajcarii, działając zgodnie z przepisami krajowymi, udzielają kontrolerom Komisji Europejskiej wsparcia, którego ci mogą potrzebować w celu wypełnienia swoich obowiązków w zakresie przeprowadzania kontroli na miejscu lub inspekcji.
5. Komisja Europejska możliwie jak najszybciej zawiadamia właściwą instytucję audytową Szwajcarii o wszelkich faktach lub podejrzaniach dotyczących nieprawidłowości, o których powzięmie wiedzę w trakcie kontroli na miejscu lub inspekcji. W każdym przypadku Komisja Europejska jest zobowiązana powiadomić właściwą instytucję audytową Szwajcarii o wyniku przedmiotowych kontroli i inspekcji.

ARTYKUŁ 4

Informacje i konsultacje

1. W celu prawidłowego wykonania postanowień niniejszego załącznika właściwe organy Szwajcarii i Unii regularnie wymieniają informacje oraz, na wniosek jednej z Umawiających się Stron, przeprowadzają konsultacje.
2. Właściwe organy Szwajcarii bezzwłocznie powiadamiają Agencję i Komisję Europejską o wszelkich znanych im faktach lub powziętych przez nie podejrzaniach dotyczących nieprawidłowości przy zawieraniu i wykonywaniu kontraktów lub umów zawartych w ramach stosowania instrumentów, o których mowa w niniejszej Umowie.

ARTYKUŁ 5

Poufność

Informacje przekazane lub uzyskane w jakiegokolwiek formie na mocy niniejszego załącznika objęte są tajemnicą zawodową i są chronione w taki sam sposób, w jaki podobne informacje chronione są na mocy prawa szwajcarskiego oraz odpowiednich przepisów mających zastosowanie do instytucji Unii. Informacje takie mogą być przekazywane wyłącznie osobom, które potrzebują zapoznać się z nimi ze względu na swoje funkcje w zainteresowanych instytucjach unijnych, państwach członkowskich lub w Szwajcarii; ponadto informacje takie nie mogą być wykorzystywane w celach innych niż skuteczna ochrona interesów finansowych Umawiających się Stron.

ARTYKUŁ 6

Środki i kary administracyjne

Bez uszczerbku dla stosowania szwajcarskiego prawa karnego Agencja lub Komisja Europejska mogą nakładać środki i kary administracyjne zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509 oraz rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95¹.

¹ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. WE L 312 z 23.12.1995, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

ARTYKUŁ 7

Odzyskiwanie należności i egzekucja

Decyzja Agencji lub Komisji Europejskiej podjęta w ramach stosowania niniejszej Umowy, nakładająca zobowiązania pieniężne na osoby inne niż państwa, jest wykonalna w Szwajcarii. Do takiej decyzji dołącza się klauzulę wykonalności i nie przewiduje się żadnych innych formalności niż weryfikacja autentyczności tej decyzji przez krajowy organ wyznaczony do tego celu przez Rząd Szwajcarii. Wykonanie przebiega zgodnie z prawem i przepisami proceduralnymi Szwajcarii. Te wykonalne decyzje uznaje się za tytuły wykonawcze w rozumieniu federalnej ustawy z dnia 11 kwietnia 1889 r. o egzekucji długów i upadłości (DEBA) i nie podlegają one kontroli merytorycznej przed sądami szwajcarskimi. Rząd Szwajcarii informuje Agencję, Komisję Europejską i Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej o organie krajowym wyznaczonym na potrzeby niniejszego artykułu.

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydawane na mocy klauzuli arbitrażowej podlegają wykonaniu na tych samych warunkach.

Zgodność z prawem klauzuli wykonalności podlega kontroli ze strony Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Sądy Szwajcarii są jednak właściwe w sprawach skarg dotyczących nieprawidłowości przy przeprowadzaniu postępowania egzekucyjnego.